

Meta Synthesis of the Impact of Jihadi Management on the Social Development of the Islamic Republic of Iran

Abstract

According to the 20-year vision document of the Islamic Republic of Iran, Iran should be a developed country with the first economic, scientific and technological position in the region until 1404 AH. Despite a relatively comprehensive focus on social development in the upstream documents, Iran is still not in an appropriate international and regional position. Jihadi management; It is a style of management that is specific to the system of the Islamic Republic of Iran. The meta synthesis method is a useful research method for reviewing and coherence of scattered research, especially in humanities studies. In this research, a hybrid method to study researches related to jihadi management and its effects on social development with all its components. These studies include the text of the Quran, the statements of the infallibles, the statements of the leaders of the Islamic Republic of Iran and one hundred articles in the field of development. Is stable and jihadi management; The result is the usefulness of using the meta synthesis method to study the impact of jihadi management on the social development of the Islamic Republic of Iran and the purpose of answering the question whether jihadi management with all its dimensions and components on the social development of the republic Is Islamic Iran with all its characteristics influential or not? The findings of this study, which was conducted by MAXQDA software, are the effectiveness of jihadi management on the social development of the Islamic Republic of Iran.

Keywords: jihadi management, social development, meta synthesis method and MAXQDA 10 software.

فرا ترکیب تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه اجتماعی جمهوری اسلامی ایران

محمد رضا حیدری بهنویه^۱

علیرضا منظری توکلی^{*۲}

سنجر سلاجقه^۳

عباس حیدری بهنویه^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۱۴

چکیده

بر اساس سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، ایران تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی باید کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه باشد. علی رغم توجه نسبتا جامع به توسعه اجتماعی در اسناد بالادستی، ایران هنوز در جایگاه مناسب بین المللی و منطقه‌ای قرار ندارد. مدیریت جهادی؛ سبکی از مدیریت است که مختص نظام جمهوری اسلامی ایران است. روش فراترکیب یک روش تحقیق مفید برای بررسی و انسجام پژوهش‌های پراکنده به خصوص در مطالعات علوم انسانی می‌باشد. در این پژوهش روش فراترکیب برای بررسی پژوهش‌های مربوط به مدیریت جهادی و تاثیراتی که بر توسعه اجتماعی با همه مولفه‌های آن دارد که این مطالعات شامل متن قرآن، بیانات معصومین، بیانات رهبران جمهوری اسلامی ایران و صد مقاله در زمینه توسعه پایدار و مدیریت جهادی می‌باشد؛ مورد مذاقه قرار می‌گیرد که نتیجه آن مفید بودن کاربرد روش فراترکیب برای بررسی تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه اجتماعی جمهوری اسلامی ایران و هدف پاسخ به این سوال است که آیا مدیریت جهادی با همه ابعاد و مولفه‌های آن بر توسعه اجتماعی جمهوری اسلامی ایران با همه شاخصه‌های آن تاثیر گذار است یا خیر می‌باشد. یافته‌های این تحقیق که توسط نرم افزار MAXQDA انجام شده است، موثر بودن مدیریت جهادی بر توسعه اجتماعی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

واژگان کلیدی: مدیریت جهادی، توسعه اجتماعی، روش فراترکیب و نرم افزار MAXQDA

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت دولتی گرایش تطبیقی و توسعه، گروه مدیریت دولتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. mohammadrezahaidary@gmail.com

^۲ دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. (نویسنده مسئول)
a.manzari@iauk.ac.ir

^۳ دانشیار، گروه مدیریت دولتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. s.salajeghe@iauk.ir

^۴ استادیار، گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و الهیات، دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران. abas.haidary@gmail.com

واژه‌ی مدیریت جهادی در علم سیاست و مدیریت سابقه ندارد. البته می‌توان گفت سابقه‌ی دینی این مفهوم همراه دین اسلام و حاکمان راستین اسلام متولد و اجرا شده و نتایج درخشانی - هرچند در زمانی اندک - از خود به جا گذاشته است (Mozafari, ۲۰۱۵: ۲۵). مدیریت جهادی مقوله‌ای همزاد انقلاب اسلامی است که آثار مبارک آن در فرازهایی از دوران دفاع مقدس و به ویژه نهاد جهاد سازندگی ظهور و بروز پیدا کرده است؛ فرآیندی که از ویژگی‌های برجسته آن، ادای تکلیف و هم راستایی با اراده‌ی الهی در جهت تشکیل، حفظ و تحکیم پایه‌های حکومتی برآمده از اسلام ناب محمدی (ص) بوده است (Eagaghi, ۲۰۱۵: ۳۴). مدیریت جهادی غیر از مدیریت علمی نیست که بر اساس فرمول‌ها و قوانین مطرح در دانش مدیریت پایه‌ریزی شده است. فرق این نوع مدیریت که از ترکیب اضافی (جهادی یا اسلامی) برخوردار است با مدیریت مطلق در این است که مبنای آن را نظام ارزشی اسلام تشکیل می‌دهد (Mahmoodzadeh, Feroozesh & Mortazavi, ۲۰۱۰: ۷۳).

مدیریت جهادی مدیریتی اثربخش است، مدیریت اثربخش عامل اصلی و اساسی در ایجاد همفکری و همدلی است و مدیران موثر کسانی هستند که بتوانند افراد متفاوت را در زیر یک چتر فکری و نظر واحد گرد آورند و این درک را ایجاد کنند که اختلافات، جزئی و کم اهمیت است و آن چه اعتبار و ارزش دارد، روح جمعی است که باید در یک مجموعه یا سازمان حاکم باشد (Saatchi, ۲۰۰۶). اساس مدیریت در نظام جهادی بر پایه رهبری و هدایت انسان‌ها به سوی وظایف خودشان و به سوی سازندگی پایه گذاری شد. مدیران در جهاد وظیفه هدایت، رهبری و نقش سوق دادن انگیزه را برای کار و تلاش داشتند. مدیران جهادی در همه عرصه‌ها و زمینه‌ها، تلاش خود را بر این گذاشته‌اند که با اطاعت از رهبری در تمام صحنه‌های حساس انقلاب حضور به هم رسانند و به عنوان بازوی انقلاب باشند (Movahed, ۲۰۰۸).

با توجه به تعاریفی که به صورت خاص از دو واژه‌ی «مدیریت» و «جهاد» ارائه شده است، می‌توان گفت مدیریت جهادی یعنی علم و هنر رهبری و کنترل فعالیت‌های دسته جمعی، مبتنی بر مبارزه، نه صرفاً در عرصه‌ی نظامی، بلکه در تمام عرصه‌های علمی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ... به منظور نیل به اهداف راهبردی و کلان نظام اسلامی و رفع موانعی که در رسیدن به آن وجود دارد (Ovliayi, ۲۰۱۵: ۶).

دهه‌ی ۱۹۹۰ را می‌توان دهه‌ی جهانی شدن نامید، در این دهه ابعاد مختلف جهانی شدن مورد توجه قرار گرفت. اقتصاد دانان نئوکلاسیک و سیاستگذاران نئولیبرال با اتکاء به رویکردهای ساختارگرایانه‌ی اقتصادی و سیاسی، نظریه پردازان و مدافعان اصلی جهانی شدن بودند. در همین دهه دو واکنش متفاوت اصلاح طلبی و رادیکالیسم در مقابل جهانی شدن نئولیبرال مطرح گردید. اصلاح طلبان به جای تحلیل جهانی شدن به مثابه فرآیندی مبتنی بر علل ساختاری؛ آن را به عنوان یک پدیده‌ی مبتنی بر ساختار و عاملیت تحلیل کردند. به نظر اصلاح طلبان، در مقابل پدیده‌ی جهانی شدن باید به کنش‌گری پرداخت و متناسب با نیازها و دلالت‌های محلی و منطقه‌ای آن را کنترل کرد و به پیش برد. رادیکال‌ها از نظرگاه سوسیالیستی، سنت‌گرایی، ملی‌گرایی اقتصادی، محیط‌گرایی افراطی و بنیادگرایی دینی یا درصدد معکوس‌سازی جهانی شدن بودند و یا از جهانی شدن دیگر (Other Globalization) حمایت می‌کردند.

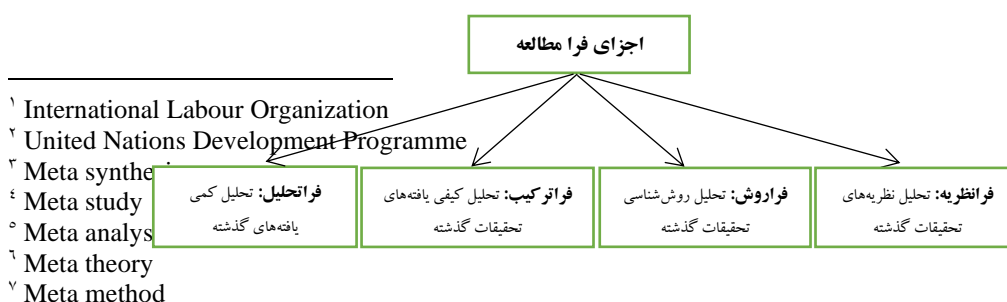
هواداران جهانی شدن نامشروط معمولاً از نظرگاه اقتصادی به ارزیابی فرآیند جهانی شدن می‌پردازند. تحلیل‌گران اصلاح طلب دو مقوله‌ی محیط و جامعه را درکانون توجه خود قرار دارند و بنابراین به گسترش رویکردهای محیط‌گرایی و جامعه شناختی کمک کردند. برخی از اصلاح طلبان و رادیکال‌ها نیز فرهنگ‌ها و هویت‌های خاص و محلی را مورد توجه قرار دادند. در این دهه بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی هوادار فرآیند جهانی شدن کما بیش مجبور شدند در باب «تاثیرات اجتماعی» جهانی شدن به تامل بپردازند. در دهه‌ی ۱۹۹۰ برخی از سازمان‌های بین‌المللی اصلاح طلب نیز شکل گرفتند که به

جای رویکرد اقتصادی به رویکردهای اجتماعی و محیطی اهمیت بیش تری می دادند. درست در این هنگام که دیدگاه‌های هواداران جهانی شدن نامشروط، نظرگاه‌های محیطی و اجتماعی را نادیده می‌گرفت، واکنش‌ها و مقاومت‌های جنبش‌های اجتماعی نوین از قبیل جنبش سبز، جنبش زنان، جنبش محیط زیست، جنبش جوانان و حتی جنبش‌های رادیکال و بنیادگرا توجه به مقولات محیطی و اجتماعی را ضروری ساخت. یکی از نتایج گرایش‌های اصلاح طلب و رادیکال در حوزه مطالعات توسعه‌ای، توجه به موضوع «توسعه اجتماعی» و انجام پژوهش در این زمینه‌ها بود. در دهه‌ی ۱۹۹۰ برخی از سازمان‌های جهانی همچون سازمان بین المللی کار (ILO)^۱، برنامه‌ی توسعه‌ی سازمان ملل متحد (UNDP)^۲ و حتی بانک جهانی به ضرورت‌های توسعه‌ی اجتماعی اهمیت دادند.

رشد پژوهش‌ها طی سال‌های اخیر در حوزه‌های مختلف علم و رو به رو شدن جامعه‌ی علمی با انفجار اطلاعات، اندیشمندان را به این نتیجه رسانده است که اطلاع و تسلط بر تمامی ابعاد یک رشته و به روز بودن در این زمینه تا حد زیادی امکان‌پذیر نیست؛ لذا پژوهش‌های ترکیبی که عصاره‌ی پژوهش‌های موضوعی خاص را به شیوه‌ای نظام‌مند و علمی فراروی پژوهشگران قرار می‌دهد، گسترش روز افزون یافته است (Azkia & Tavakoli, ۲۰۰۷: ۲). یکی از این روش‌ها، فراترکیب^۳ است که از علوم پزشکی و پرستاری آغاز شده و اخیراً در پژوهش‌های علوم انسانی به طور گسترده استفاده شده است. رهیافت فراترکیب که در پژوهش حاضر بررسی شده، زیر مجموعه‌ی روش فرامطالعه مدنظر پاترسون و همکاران است که در مقالات متعدد دیگری از این نویسندگان تبیین شده است. فراترکیب نوعی مطالعه‌ی کیفی است که اطلاعات و یافته‌های استخراج شده از مطالعات کیفی دیگر با موضوع مرتبط و مشابه را بررسی می‌کند. با توجه به این که مطالعات پراکنده‌ای در زمینه‌ی دو مقوله‌ی مدیریت جهادی و توسعه‌ی اجتماعی با همه‌ی ابعاد و اضلاع آن‌ها انجام شده است، استفاده از رهیافت روش فراترکیب و نرم‌افزار تحلیل متن MAXQDA ۱۰ برای ترکیب این پژوهش‌ها که شامل متن قرآن کریم، بیانات معصومین و رهبران جمهوری اسلامی ایران و صد مقاله در زمینه‌ی مدیریت جهادی و توسعه‌ی پایدار می‌باشد و بررسی تاثیر و اثر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی به منظور شبکه‌مندی و نظام‌مندی و جامع‌نگری و رسیدن به پاسخ این پرسش که آیا مجموعه‌ی پژوهش‌های انجام شده نشان‌دهنده‌ی تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی است یا خیر مفید و مثمر ثمر خواهد بود.

۱- روش فرامطالعه

یکی از روش‌هایی که به منظور بررسی، ترکیب و آسیب‌شناسی پژوهش‌های گذشته در چند سال گذشته معرفی شده، فرامطالعه^۴ است که بیشتر در حوزه‌ی پژوهش‌های پزشکی و پرستاری کاربرد دارد. فرامطالعه، تجزیه و تحلیل عمیق از کارهای پژوهشی انجام گرفته در یک حوزه‌ی خاص است. اما فرامطالعه با واژه‌هایی همچون فراتحلیل^۵، فراترکیب، فراترکیب^۶ و فراروش^۷ متفاوت است. فرامطالعه همه‌ی این روش‌ها را در برمی‌گیرد. بینج و دای معتقدند فرامطالعه شامل چهار روش اصلی زیر است:

شکل ۱. اجزای فرامطالعه

۲- روش فراترکیب

روش فراترکیب؛ در مقایسه با رویکرد فراتحلیل کمی که بر داده‌های کمی ادبیات موضوع و رویکرد آماری تکیه دارد، بر مطالعات کیفی متمرکز است. در واقع، فراترکیب، ترکیب داده‌های اصلی منتخب است. پژوهشگران از طریق فراترکیب به نگرشی نظام‌مند دست می‌یابند. این روش از راه ترکیب پژوهش‌های کیفی مختلف به دست می‌آید و به کشف موضوع‌ها و استعاره‌های جدید و اساسی منجر می‌شود. با این روش، دانش جاری پژوهشگر ارتقاء یافته و دید جامع و گسترده‌ای در خصوص مسائل کسب می‌کند. فراترکیب مستلزم بازنگری دقیق و عمیق پژوهشگر است تا بتواند یافته‌های پژوهش‌های کیفی مرتبط را ترکیب کند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در فراترکیب، روش‌های مختلفی وجود دارد که از جمله می‌توان به تحلیل محتوا، تحلیل مضمون و تحلیل داده بنیاد اشاره کرد. برای تحلیل متن نرم‌افزارهای مختلفی وجود دارد که یکی از قدرتمندترین این نرم‌افزارها ۱۰ MAXQDA است. نرم‌افزار Maxqda یکی از برترین نرم‌افزارهای مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی و نظریه‌پردازی است. این نرم‌افزار، برنامه‌ای دارای عملکرد عالی برای تجزیه و تحلیل حرفه‌ای داده‌های کیفی و به کارگیری روش‌های تحقیق کیفی برای محققان در زمینه‌ی علوم اجتماعی، آموزش، اقتصاد و بسیاری دیگر از حوزه‌های علمی، که در حوزه‌های کاری شان با تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی از قبیل: متن، عکس، فیلم و صوت سرو کار دارند، ایده‌آل است (www.maxqda.ir).

۳- مراحل روش فراترکیب

باروسو و ساندلوسکی روش هفت مرحله‌ای زیر را معرفی کرده‌اند: ۱. تنظیم سوال پژوهش، ۲. مرور ادبیات به صورت نظام‌مند، ۳. جست و جو و انتخاب متون مناسب، ۴. استخراج اطلاعات متون، ۵. تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی، ۶. کنترل کیفیت و ۷. ارائه‌ی یافته‌ها.

در پژوهش حاضر مراحل اصلی فراترکیب از نظر (Sandelowski & Barroso, ۲۰۰۷) و برای تجزیه و تحلیل متون از نرم‌افزار تحلیل متن ۱۰ MAXQDA استفاده شده است.

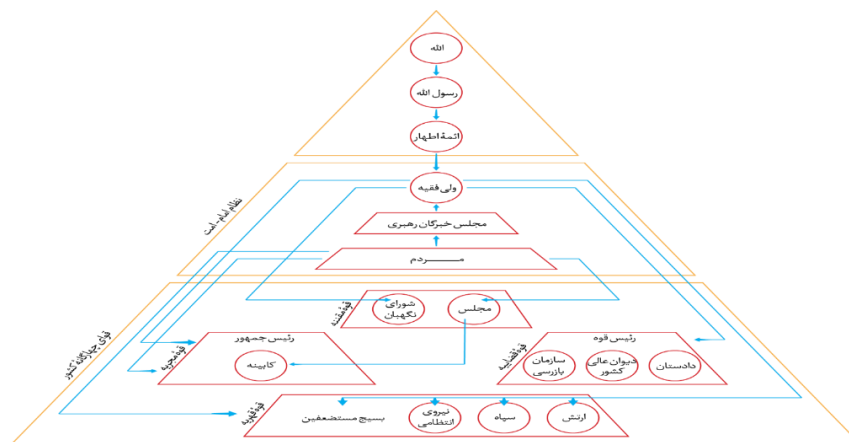
گام نخست: تنظیم سوال‌های پژوهش

اولین گام فراترکیب، موضع‌گیری فلسفی و تصور درباره‌ی موضوع اصلی فراترکیب است. در این گام، محققان پرسش پژوهشی خود را که می‌تواند دربرگیرنده‌ی ابعاد مختلفی مثل چه چیزی، چگونه، چه روشی و... باشد، طراحی می‌کنند. پرسش پژوهشی طراحی شده - که بیش از حد محدود یا گسترده نیست - باید به وضوح به مسأله‌ی پژوهشی اشاره کند. همچنین پژوهشگران در این گام، باید اهداف پژوهشی و منابع در دسترس را مشخص کنند، درباره‌ی پدیده‌ی اصلی مورد مطالعه تصمیم بگیرند و معیارهای شمول و خروج مقالات در مرور را نیز تعیین نمایند (Sandelowski & Barroso, ۲۰۰۷).

(۲۰۰۷). سوال این پژوهش این است که آیا مدیریت جهادی با همه‌ی ابعاد و اضلاع آن بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران با همه‌ی شاخص‌های آن موثر است؟

گام دوم: مروری بر ادبیات به شکل نظام‌مند

برای گردآوری داده‌های پژوهش از داده‌های ثانویه به نام اسناد و مدارک گذشته استفاده می‌شود. در فراترکیب، متن پژوهش‌های گذشته، داده‌ها به شمار می‌آیند. در این گام، پژوهشگر به طور نظام‌مند به جست و جوی مقالات، بیانات و سخنرانی‌ها در مجله‌ها و منابع مختلف می‌پردازد و واژگان کلیدی مرتبط را انتخاب می‌کند. انتخاب واژه‌های کلیدی متناسب با مدل مفهومی پژوهش ابتدا کلی و سپس جزئی تر خواهد شد. در انتخاب واژه‌های جست و جو باید دقت کافی داشت و از ترکیب واژه‌ها نیز استفاده کرد. در این پژوهش؛ در مورد بیانات ایراد شده، با توجه به هرم قدرت در جمهوری اسلامی ایران و لزوم ثبات در امر پژوهش، برای تحلیل متون از متن قرآن کریم، بیانات معصومین و رهبران جمهوری اسلامی ایران به عنوان داده‌های مورد تجزیه و تحلیل استفاده شده است.

شکل ۲. شکل هرم قدرت در نظام جمهوری اسلامی ایران (سایت خبری-تحلیلی اندیشه‌ها)

در قسمت بعدی که مربوط به تحلیل مقالات است از مقالات منتشر شده در نورمگز؛ که بزرگ‌ترین بانک مقالات علوم اسلامی و انسانی می‌باشد استفاده شده است.

گام سوم: جست و جو و انتخاب متون مناسب

در این گام؛ محقق موضوع، چکیده و محتوای مقالات را بررسی می‌کند تا فقط مقالات مرتبط با هدف و پرسش پژوهش مورد بررسی قرار گیرند. بدین منظور، پژوهشگر در هر بازبینی تعدادی از مقالات را حذف می‌کند که این مقاله‌ها در فرآیند فراترکیب بررسی نمی‌شوند. به محض این که مقالات متناسب با پارامترهای مطالعه بررسی شدند، در قدم بعدی پژوهشگر باید کیفیت روش شناختی مطالعه‌ها را ارزیابی کند. هدف از این کار، حذف مقاله‌هایی است که پژوهشگر به یافته‌های آنها اعتماد ندارد، بنابراین ممکن است مقاله‌ای را که باید در فراترکیب وجود داشته باشد، حذف کند. «برنامه‌ی مهارت‌های ارزیابی حیاتی»، ابزاری است که معمولاً برای ارزیابی کیفیت مطالعه‌های اولیه‌ی پژوهش کیفی به کار می‌رود. این برنامه شامل ۱۰ سوال است که به محقق کمک می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعه‌های کیفی تحقیق را مشخص کند. این سوالات بر موارد زیر تمرکز دارند: ۱- اهداف پژوهش، ۲- منطق روش، ۳- طرح پژوهش، ۴- روش نمونه برداری، ۵- جمع‌آوری داده‌ها، ۶- انعکاس‌پذیری (شامل رابطه‌ی بین محقق و شرکت‌کنندگان)، ۷- مطالعات اخلاقی، ۸- دقت تجزیه و تحلیل داده‌ها، ۹- بیان واضح و روشن یافته‌ها و ۱۰- ارزش پژوهش. در این گام، پژوهشگر به هر کدام از این سوالات یک امتیاز کمی می‌دهد، سپس یک فرم را ایجاد می‌کند؛ بنابراین می‌تواند امتیازهایی را که به هر مقاله می‌دهد، جمع کند و به آسانی و

اجمال، مجموعه‌ی مقالات را بررسی کند و نتایج ارزیابی را مشاهده کند. بر اساس مقیاس ۵۰ امتیازی روبریک، پژوهشگر می‌تواند سیستم امتیازبندی زیر را به کار برده و هر مقاله‌ای را که پایین‌تر از امتیاز خوب (کمتر از ۳۰) است حذف کند: عالی (۵۰-۴۰)، خیلی خوب (۴۰-۳۱)، خوب (۳۰-۲۱)، متوسط (۲۰-۱۱) و ضعیف (۱۰-۰). در این قسمت در قسمت بیانات، بیانات ایراد شده در مقوله‌ی مدیریت جهادی و توسعه‌ی پایدار جست و جو و انتخاب شده است و در قسمت مقالات از منبع نورمگز با بررسی موضوعی و متنی مقالات؛ صد مقاله از بین ۱۶۵۵۸۹ مقاله‌ی مربوط به مدیریت جهادی و ۶۳۶۲۸۴ مقاله‌ی مربوط به توسعه‌ی پایدار برای تجزیه و تحلیل گزینش شده است.

گام چهارم: استخراج اطلاعات متون

در این گام، باید مقاله‌های منتخب برای دست‌یابی به محتوای درونی چندین بار مرور شوند. پس از انتخاب نهایی مقاله‌ها، باید کدهایی از متن مقاله‌ها استخراج شود. معیارهایی که برای پذیرش یا رد مقاله‌ها در نظر گرفته شده است، عبارت‌اند از: موضوع پژوهش، زمان اجرای پژوهش، روش‌های پژوهش، جامعه مطالعه شده، شرایط مورد مطالعه و نوع پژوهش است. در همه‌ی گام‌های فراترکیب، پژوهشگر به طور پیوسته مقالات منتخب و نهایی شده را، به منظور دست‌یابی به یافته‌های محتوایی آن‌ها، چند بار مرور می‌کند. اطلاعات مقالات را می‌توان به این صورت دسته‌بندی کرد: ثبت مرجع مربوط به هر مقاله (نام و نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار مقاله، متغیرهای مهمی که هر مقاله به آن‌ها اشاره کرده است)، یادداشت اطلاعات روش شناختی مانند هدف پژوهش، روش، رویه‌ها و وسایل سنجش، و در نهایت درج صفحات مورد نظر. برای استخراج داده‌ها می‌توان از یک فرم استاندارد کاغذی یا الکترونیک استفاده کرد. مزیت فرم الکترونیک آن است که می‌توان هم زمان بازبینی و درج اطلاعات را صورت داد و بنابراین استفاده‌ی بعدی از داده‌ها آسان‌تر می‌شود. در این قسمت با استفاده از نرم‌افزار Maxqda و روش کدگذاری باز ۱۷۰ مفهوم در رابطه با مدیریت جهادی و توسعه‌ی اجتماعی استخراج شده است.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

در این گام، مفاهیم و موضوعات شناسایی می‌شوند. برای شناسایی آن‌ها از دو اصل بنیادی می‌توان استفاده کرد: الف) اصل تمایز معنایی و ب) اصل تکمیل سوالات پژوهش.

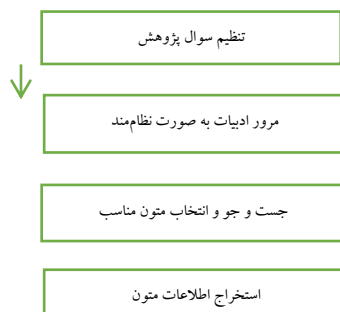
هدف فراترکیب ایجاد تفسیر یکپارچه و جدیدی از یافته‌ها است. این روش برای شفاف‌سازی مفاهیم، الگوها و نتایج در پالایش حالت‌های موجود دانش و ظهور مدل‌های عملیاتی و نظریه‌ها، استفاده شده است (Finfgeld, ۲۰۰۳: ۸۹۳). در گام تجزیه و تحلیل، پژوهشگر موضوعاتی را جست و جو می‌کند که در بین مطالعه‌های موجود در فراترکیب پدیدار شده‌اند. این اقدام به عنوان «بررسی موضوعی» شناخته می‌شود. به محض شناسایی و مشخص شدن موضوع، پژوهشگر یک طبقه‌بندی ارائه می‌دهد که موضوع را به بهترین شکل توصیف می‌کند (Sandelowski & Barroso, ۲۰۰۳). در این بخش با توجه به مفاهیم استخراج شده از مرحله‌ی قبل با استفاده از کدگذاری محوری پنج مقوله‌ی مدیریت جهادی، توسعه‌ی اجتماعی، بعد ساختاری، بعد رفتاری و بعد زمینه‌ای مدیریت جهادی استخراج شده است.

گام ششم: کنترل کیفیت

کیفیت و اعتبار تحقیقات انجام شده با روش فراترکیب، مانند هر تحقیق کمی و کیفی دیگری باید مورد بررسی قرار گیرد.

گام هفتم: ارائه‌ی یافته‌ها

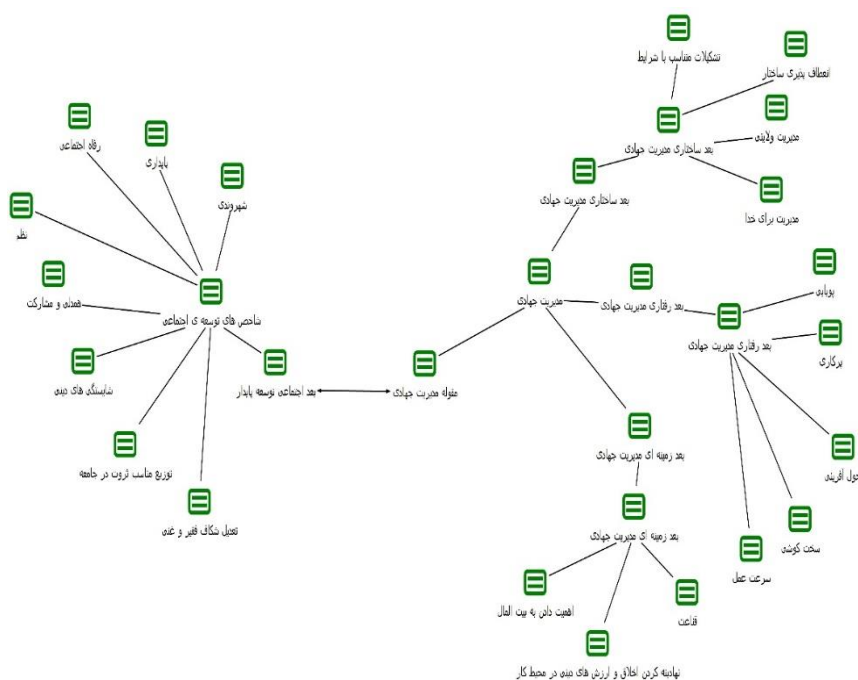
در آخرین گام از روش فراترکیب، یافته‌های و نتایج تحلیل و الگوی حاصل از مراحل قبل ارائه می‌شوند.

شکل ۳. مراحل پیاده‌سازی روش فراترکیب (Sandelowski & Barroso, ۲۰۰۷)

در آخرین گام از روش فراترکیب نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل بیانات و مقالات با استفاده از کدگذاری گزینشی توسط نرم‌افزار Maxqda به صورت زیر ارائه می‌شود.

شکل ۴. مدل خروجی نرم‌افزار Maxqda

۴- مدیریت جهادی

هر انقلاب یا تغییر گسترده مترادف با معنای انقلاب در طول تاریخ، نیاز به راهبردها و نرم‌افزارهای ویژه خود برای تغییر جهت‌ها، استفاده از فرصت‌ها، نهادینه‌سازی نگاه‌ها و تعیین وضعیت مطلوب برای رسیدن به اهداف آرمانی اش را دارد. انقلاب اسلامی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و امام خمینی (ره) و یاران همراهش، پایه گذار نگاهی نو به سبک اداره و مدیریت کشور و ترویج و تثبیت فرهنگ انقلاب اسلامی در عرصه‌های مختلف بوده‌اند (Latifi & Sadabadi, ۲۰۱۴: ۳). بنابراین؛ پس از پیروزی انقلاب اسلامی بر اساس نیاز انقلاب و به فرمان حضرت امام خمینی(ره) برخی نهادها، تاسیس، و

منشا خدمات گوناگون و فراوانی برای جامعه به ویژه اقشار محروم شدند. مدیریت بر این نهادها به سرعت به فرهنگ و سبکی از مدیریت مبدل گشت تا آن جا که ضمن برخورداری از جایگاه والای ارزشی و تقدسی در محافل علمی نیز به عنوان فرهنگ سازمانی پویا و سبک خاصی از مدیریت مورد توجه قرار گرفتند که از آن به عنوان مدیریت جهادی نام برده می‌شود. مدیریت جهادی هرچند اصطلاحی جدید در ادبیات انقلابی ما نیست اما انصافاً مدیریتی است که تنها در مقطع دفاع مقدس بارها با آن مواجه بوده‌ایم. مدیریت جهادی، سبک رهبری ایرانی است که با رهبری امام خمینی (ره) توانست به خوبی در مقطع دفاع مقدس، کشور را از پرتگاه جنگ که استکبار جهانی ایران را به سمت آن کشانده بود، نجات دهد و کارائی خود را به خوبی نشان داده و در واقع آزمون و خطای خود را در هشت سال دفاع مقدس پس بدهد.

مدیریت جهادی هنر توانستن و ارائه‌ی طرح و ایده‌ی جدیدی بود که با ظهور پدیده‌ی انقلاب اسلامی در ایران شکل گرفت. مدیریت جهادی یعنی: علم و هنر رهبری و کنترل فعالیت‌های دسته جمعی، مبتنی بر مبارزه در تمامی عرصه‌های علمی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و... جهت نیل به اهداف راهبردی و کلان یک سیستم و رفع موانعی که در رسیدن به آن وجود دارد.

مهم ترین ابعاد و مولفه‌های مدیریت جهادی را می‌توان به شرح زیر ارائه کرد:

۴-۱-۱- بعد ساختاری

دارای مولفه‌هایی نظیر: مدیریت برای خدا، مدیریت ولایتی، انعطاف‌پذیری ساختار و تشکیلات متناسب با شرایط.

۴-۱-۲- بعد رفتاری

دارای مولفه‌هایی نظیر: خودباوری، پرکاری، تحول‌آفرینی، پویایی، سخت کوشی و سرعت عمل در کارها.

۴-۱-۳- بعد زمینه‌ای

دارای مولفه‌هایی نظیر: مشارکت‌پذیری، قناعت، نهادینه کردن اخلاق و ارزش‌های دینی در محیط کار و اهمیت دادن به بیت‌المال.

۵- توسعه‌ی اجتماعی

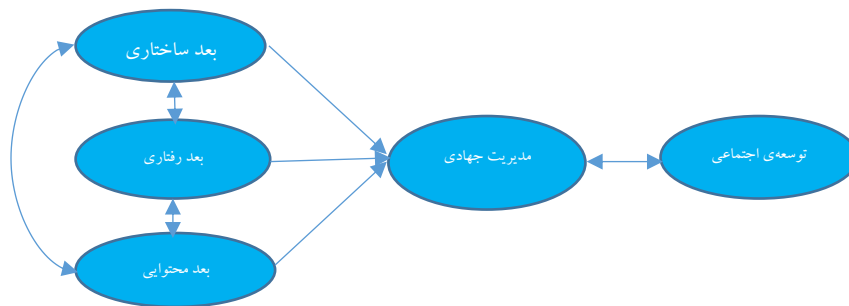
توسعه‌ی اجتماعی با چگونگی و شیوه‌ی زندگی افراد یک جامعه پیوند تنگاتنگی دارد و ناظر بر بالا بردن سطح زندگی عمومی از طریق ایجاد شرایط مطلوب و بهینه در زمینه‌های فقر زدایی، تغذیه، بهداشت، مسکن، اشتغال، آموزش و چگونگی گذران اوقات فراغت می‌باشد. همچنین توسعه‌ی اجتماعی شامل تقویت جامعه‌ی مدنی، دموکراسی اجتماعی، عدالت اجتماعی، رفاه اجتماعی و سرمایه‌ی اجتماعی می‌باشد (Azkia & Ghafari, ۲۰۰۶: ۴۷).

شاخص‌های توسعه اجتماعی عبارتند از: ۱- عدالت؛ شامل ۱-۱- عدالت اقتصادی (تعدیل شکاف مناطق محروم و برخوردار- تعدیل شکاف فقیر و غنی- توزیع مناسب ثروت در جامعه- توزیع متناسب منابع ثروت در جامعه- عدالت اقتصادی) و ۱-۲- عدالت اجتماعی (عدالت جنسیتی- دست یابی جامعه به اطلاعات- دسترسی به خدمات بهداشتی، سلامت- دسترسی به امکانات آموزشی). ۲- سرمایه اجتماعی؛ شامل کاهش واگرایی مذهبی و دینی- افزایش هم‌گرایی قومی و نژادی- همبستگی و انسجام ملی- مشارکت اجتماعی- اعتماد اجتماعی. ۳- رفاه اجتماعی؛ شامل حمایت اجتماعی- دسترسی به خدمات زیربنایی- خدمات سلامت و بهداشت و درمان- سیاست‌های جمعیتی- اشتغال- مسکن- سلامت و ثبات خانواده- وضعیت سالمندان- وضعیت جوانان- تامین اجتماعی- آموزش فنی و حرفه‌ای- آموزش و پرورش- باسواد جمعیت عمومی- آموزش عالی- برخورداری از امکانات اوقات فراغت- تغذیه. ۴- پایداری؛ شامل بهره‌برداری بهینه از منابع- آمایش سرزمین- حفاظت از محیط زیست. ۵- اخلاق توسعه اجتماعی؛ شامل ارتقای کار و بهره‌وری- شهروندی- علم‌گستری-

نظم اجتماعی. ۶- امنیت اجتماعی؛ شامل امنیت فردی- امنیت عمومی- امنیت قضایی- امنیت اقتصادی- پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی.

۶- فراترکیب در پژوهش‌های مدیریت جهادی و توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران

انقلاب اسلامی مردم ایران که در سال ۱۳۵۷ به رهبری بزرگ مرد تاریخ معاصر جهان حضرت امام خمینی (ره) به پیروزی رسید منشاء ثمرات و برکات فراوان سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، تاریخی، علمی و اقتصادی در سطح ایران، منطقه و جهان بود ولی هنوز در شرایط کنونی کشور ایران به جایگاه واقعی آن و دست یابی به توسعه‌ی اجتماعی دست نیافته است و لازم است در این زمینه تلاش علمی و عملی شکل گیرد. در پژوهش حاضر مدل مفهومی زیر به منظور دست یابی به این پاسخ که آیا تحلیل بیانات و مقالات منتخب تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد یا خیر ارائه می‌گردد که در واقع با توجه به رهیافت و روش فراترکیب برای دست یابی به این پاسخ روش فراترکیب به منظور بررسی تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران انجام می‌گردد. بنابراین با توجه به خروجی نرم‌افزار Maxqda مدل طراحی شده برای تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران به صورت زیر ترسیم می‌گردد.

شکل ۵. مدل مفهومی به منظور بررسی تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران

۷- نتیجه

هدف از ارائه‌ی مقاله‌ی حاضر ارائه‌ی رویکردی نوین؛ به منظور بررسی پژوهش‌های انجام گرفته در زمینه‌ی تاثیر و تاثیر مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در این مقاله از جدیدترین نگرش تقسیم‌بندی توسعه‌ی اجتماعی و مدیریت جهادی استفاده شده است که با تحلیل بیانات و مقالات منتخب و با استفاده از روش فراترکیب و خروجی نرم‌افزار Maxqda به این نتیجه می‌رسیم که مدیریت جهادی بر توسعه‌ی اجتماعی جمهوری اسلامی ایران موثر است و توسعه‌ی اجتماعی شامل شاخص‌های ۱- عدالت؛ شامل ۱-۱- عدالت اقتصادی (تعدیل شکاف مناطق محروم و برخوردار- تعدیل شکاف فقیر و غنی- توزیع مناسب ثروت در جامعه- توزیع متناسب منابع ثروت در جامعه- عدالت اقتصادی) و ۱-۲- عدالت اجتماعی (عدالت جنسیتی- دست یابی جامعه به اطلاعات- دسترسی به خدمات بهداشتی، سلامت- دسترسی به امکانات آموزشی). ۲- سرمایه اجتماعی؛ شامل کاهش واگرایی مذهبی و دینی- افزایش هم‌گرایی قومی و نژادی- همبستگی و انسجام ملی- مشارکت اجتماعی- اعتماد اجتماعی. ۳- رفاه اجتماعی؛ شامل حمایت اجتماعی- دسترسی به خدمات زیربنایی- خدمات سلامت و بهداشت و درمان- سیاست‌های جمعیتی- اشتغال- مسکن- سلامت و ثبات خانواده- وضعیت سالمندان- وضعیت جوانان- تامین اجتماعی- آموزش فنی و حرفه‌ای- آموزش و پرورش- باسوادی

جمعیت عمومی - آموزش عالی - برخورداری از امکانات اوقات فراغت - تغذیه. ۴- پایداری؛ شامل بهره برداری بهینه از منابع - آمایش سرزمین - حفاظت از محیط زیست. ۵- اخلاق توسعه اجتماعی؛ شامل ارتقای کار و بهره وری - شهروندی - علم گستری - نظم اجتماعی. ۶- امنیت اجتماعی؛ شامل امنیت فردی - امنیت عمومی - امنیت قضایی - امنیت اقتصادی - پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی؛ و مدیریت جهادی نیز مشتمل بر سه بعد ساختاری (دارای مولفه‌هایی نظیر: مدیریت برای خدا، مدیریت ولایتی، انعطاف‌پذیری ساختار و تشکیلات متناسب با شرایط)، رفتاری (دارای مولفه‌هایی نظیر: خودباوری، پرکاری، تحول‌آفرینی، پویایی، سخت‌کوشی و سرعت عمل در کارها) و زمینه‌ای (دارای مولفه‌هایی نظیر: مشارکت‌پذیری، قناعت، نهادینه کردن اخلاق و ارزش‌های دینی در محیط کار و اهمیت دادن به بیت المال) می‌باشد.

- Azkiya, M, & Ghafari, G. (۲۰۰۶). **Sociology of Development**. Tehran: Kayhan Publications. [Persian]
- Azkiya, M, & Tavakoli, M. (۲۰۰۷). Meta-analysis of job satisfaction studies in educational organizations. **Social Sciences**, ۲۶, ۲۷-۱. [Persian]
- Eagaghi, H. (۲۰۱۵). **Sincerely with managers (components of jihadi management)**. Qom, Hajar Publishing Center. [Persian]
- Finfgeld, D.L. (۲۰۰۳). Meta Synthesis: The stste of the art-so far. **Qualitative Health Research**, ۱۳, ۸۹۳-۹۰۴. [Persian]
- Latifi, M, & Sadabadi, H. (۲۰۱۴). Phenomenological research to understand jihadi management. **Journal of Social Sciences**, Culture Strategy, ۲۸, ۱۲۲-۹۱. [Persian]
- Mahmoodzadeh, A, Foroozesh, A, & Mortazavi, M. (۲۰۱۰). **Analysis and Recognition of Jihadi Culture and Management (First Edition)**. Tehran. Office of the Representative of the Supreme Leader in the Ministry of Agriculture, March. [Persian]
- Movahed, K. (۲۰۰۸). **Jihadi management is a successful experience in the Islamic Republic of Iran. The first national conference on jihadi culture and management**. Tehran, Ministry of Jihad Agriculture, Office of the Representative of the Supreme Leader. [Persian]
- Mozafari, M. (۲۰۱۵). **Principles and foundations of jihadi management**. Jihadi Management Conference, Qom, Deputy of Civilization of Qom Seminary, Summer. [Persian]
- Ovliayi, A. (۲۰۱۵). **The need for jihadi management in the interaction of the field and the media in order to develop culture**. Jihadi Management Conference, Qom, Deputy of Civilization of Qom Seminary, Summer. [Persian]
- Saatchi, M. (۲۰۰۶). **Psychology at work**. Organization and Management, Tehran, Public Management Training Center Publications, Second Edition. [Persian]
- Sandelowski, M, & Barroso, J. (۲۰۰۳). Classifying the findings in qualitative studies. **Qualitative Health Reaearch**, (۱۳), ۹۰۵-۹۲۳.
- Sandelowski, M, & Barroso, J. (۲۰۰۷). **Handbook for synthesizing qualitative research**. Springer Publishing company Inc.
- www.Andisheha.ir
- www.Maxqda.ir